

Одсрбљавање или Откуд Хрватима српски језик?

BY ДРАЛИБОР · 21. ДЕЦЕМБРА 2016.

Дубровник је вероватно најбољи пример да се укратко прикаже процес одсрбљавања. То је град који од постанка није био насељен Хрватима нити је икад био под њиховом државном влашћу, а данас је „напучен“ искључиво хрватским „пућанством“ и, дабоме, налази се у Хрватској.

Да бих објаснио овај прилично једноставан феномен, морам најпре да извршим једну термилошку интервенцију: **објаснићу сам појам „Хрват“.**

Прави, односно протохрвати, несумњиво су постојали у средњем веку и настањивали су простор северног Јадрана, односно доње Далмације од ушћа Цетине близу Омиша па до Истре. У ово доба главни погон бродова је на ветар, па је морска струја, иако од само пола чвора, представљала значајан фактор у пловидби, а, сходно томе, старим морнарима је Адрија била скоро више река него море; много лакше се пловило „низводно“ уз обалу и то углавном дању. **Хрвати су живели дакле низводно од Срба у Далмацији.**

*Споменик Циву Гундулићу подигнут је 1892. године у Дубровнику,
у спомен на тристогодишњицу његовог рођења*

Из неколико сачуваних споменика писаних глагољицом, делимично се реконструише језик који по прихваћеној подели припада словенској групи, већином чакавско-икавског типа. Хрватска држава углавном се поклапала са етничким простором Хрвата уз обалу, с тим што је неодређено захватала унутрашњост континента. Када је крајем једанаестог века поражена и пала под власт Маџара, кренуло је и симултано уништавање народног језика од три околна ентитета: маџарског, немачког и млетачког; иако расно и језички прилично удаљени једни од других, сва три народа нашла су заједничку платформу – католичку – наступања приликом затирања словенске писмености, а тиме и имена.

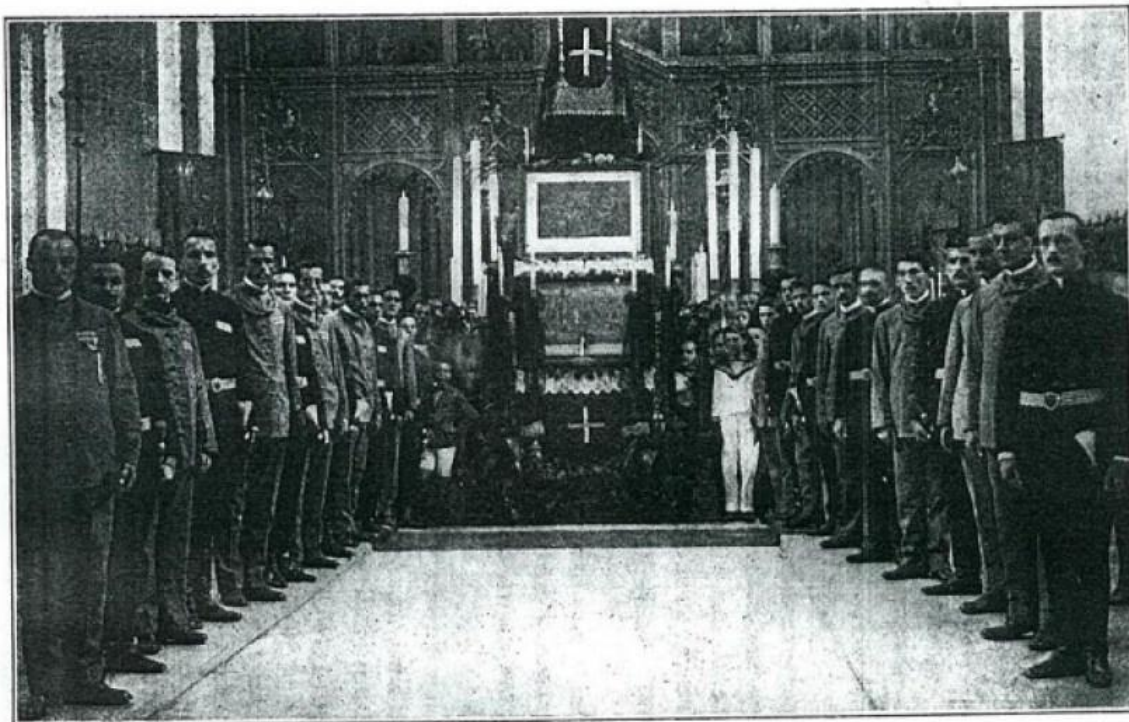

Српско гимнастичко друштво „Душан силни“ у Дубровнику 1910. Седе с лева на десно: Д. Пушић, тајник, Ј. Перовић, благајник, Ђ. Јоб, засиљаник, д-р М. Грацић, председник, И. Шуберћ, њпредседник, К. Доминковић, одборник, Д. Мариновић, зам. тајника.

Српско гимнастичко друштво Душан силни, Дубровник, 1910. – фото: Википедија

Овај „рад“ Римске цркве трајао је преко хиљаду година, с обзиром да је почео одмах после моравске мисије у деветом веку. Уништавањем глагољских књига нестајао је и словенски језик из литургијске употребе, а то је уједно значило и постепени нестанак књижевног језика Хрвата. Римски бискупи завршили су истребљивање попова глагољаша уништењем њихове енклаве на Крку, спречивши тако да књижевни језик Хрвата доспе у ново доба.

Мудри у покварености, уједињени католици свих народности нуде у Аустрији малобројним Хрватима чакавцима језичко уједињење са изолованим загорским кајкавцима (који су уз то и екавци) и то преко чистог српског херцеговачког говора. Тако је с великим успехом лансирана ноторна лаж која је успут и невероватна глупост: како хрватски језик има тобоже три огранка – кајкавски, чакавски и штокавски. То је та морбидна аустријска идеја илиризма која је требало да усиса и избрише Србе. Срећом, имали смо тада Вука који је можда био и лопов и лажов, али је био и геније и Србин, па можда баш њему и његовом објашњењу да је глупо мењати живо и славно име за мртво и непознато треба да захвалимо што данас нисмо Илири; бар ми који сматрамо да је добро и лепо бити Србин.

Чланови друштва „Душан Силни“ и „Хрватскога Сокола“ у српско православној цркви у Дубровнику на Видов-дан 1913., кад се одржао парастос косовским јунацима. У прочељу слике: Бој на Косову и Кнежева вечера. У два реда Душановци и Соколи.

Српско соколско друштво “Душан Силни” у Дубровнику 08. 03. 1914. избор руководства, фото: Википедија

Процес унијаћења који је бивао све бржи од нестанка српских држава Рашке, Босне и Зете, требало је да добије крила увођењем Хрвата у Вуков штокавско-ијекавски говор; и добио је.

Покатоличени Срби млетачке Далмације и аустријске Војне границе на готово волшебан начин постајали су Хрвати, јер више није било верске, а ни језичке баријере убеђивању Хрвата да је штокавско-ијекавски њихов хрватски језик од „памтивијека“! Овај план је заиста генијалан у својој једноставности, јер је осовљен на две неизбежне црте људског карактера: **грамзивости и кукавичлуку.**

Од Боке до Трста под влашћу две курве, Аустрије и Венеције, продавали су лабилни Срби веру за вечеру, а после само неколико генерација многи су постајали „Хрвати“.

Тако се број Хрвата кроз позни средњи век и ново доба увећавао без престанка, поглавито због српских конвертита.

Исти процес трајао је, дабоме, и у дубини континента. Наслеђено стање од својих идеолошких предака „научно“ су уобличили **брововски** „научници“, у ствари обични лингвистичко-историјски кондотијери, измишљајући на добро утабаном путу све нове и нове синтагме, не стидећи се ни једне. Тако је било и остало да Међимурец и онај са отока Вргаде обојица буду Хрвати иако се уопште не разумеју, као ни онај са Виса што не може са загорским дудеком ни једну унакрст, али ето то је све „постао“ један језик са „дијалектима“ – а што личи Јову не личи волу – ауторитет је чудо, а **бечко-берлинска школа** се ево исказала и у лингвистичким сферама.

Дубровачко српско пјевачко друштво „Слога“, основано 1974

Покатоличени Срби Брача, Хвара, Корчуле, Мљета итд. постали су тако „Хрвати“, а сличних примера је заиста безброј. На охлађени ка унд ка патишпањ, фино се слегао брововско-србождерски крем, па је тако 1946-е напором московских „лингвиста“ конституисан и македонски језик са пет (!) дијалеката, мили брате!!! Најамника са свих страна није фалило, па се „истраживању“ прикључила и наша, „српска“, Академија канонизујући којекакве глупости. Једна од таквих је и језичко размеђе у јужнословенској маси на линији: ушће Тимока – Осогов – Шара. Ова граница је наравно измишљена и откида велики број Срба остављајући их у тами Шоплука под Бугарима или свежим Македонцима.

Србин из Баната без проблема разговара са Македонцем из Охрида, али они су припадници два „различита народа с посебним развојем“. Ту скоро написао човек црногорску граматику. То је наравно лакрдија, али има и она „од играчке плачке“, с обзиром да Македонци већ преко педесет година уче македонски, заживео је ево и бошњачки, а чека се изгледа и права промоција црногорског. Уз одређени маркетинг, политичку подршку и, наравно, новац, све, сваки локализам било где, а камоли код нас, може да скочи на ниво језика. Можда би, да нису толико шкрти, Пироћанци издали пироћански речник и граматику (ово је само неуспела парафраза вицева о Пиркету).

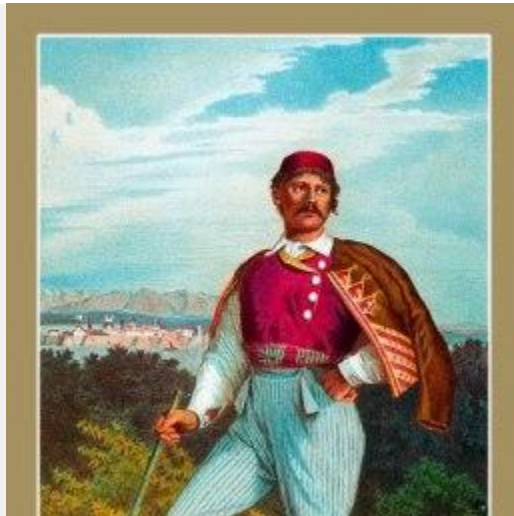
Долазак цара Душана у Дубровник. Рад Марка Мурата.

Док сам био млађи, веровао сам да у нас постоји неко правило бар што се тиче језика, које објашњава где престаје дијалект а почиње други језик. Ратосиљао сам се ове заблуде посредно кад сам схватио да не постоје ни правила по којима су у Југославији повучене границе република, изузев једног начела: **гледај да Србија буде што мања!** Примера је опет сијасет: Барања, Скопска Црна Гора, високо Подриње итд. Имала је тако и српска Далмација да постане на брзину све друго само не српска.

Срби „католичани“, данас непостојећи феномен, били су значајан чинилац нашег националног корпуса кроз цело турско доба, без обзира у којој су држави живели: **Аустрији, Млетачкој или Турској.**

А Дубровчани под разним државама кроз средњи век и ново доба, ко су они и којим су језиком говорили? Одговор је прост, два језика, они који су били **Талијани – Млечани служили су се наравно венецијанским, а остали српским.**

Од постанка, Рагуза или Дубровник угнежђена је између две класичне српске области – **Травуније и низводног Захумља, односно Хума.**

Србин католик из околине Дубровника

Зато је сасвим беспредметна расправа ког су порекла дубровачки Словени јер су у град могли да доспеју само из залеђа које је српско. Тако сведоче и документа града, али још боље сами дубровчани и њихова књижевност. Не на једном примеру види се да дубровачко Славен значи (само) Србин, а словенство српство. На прелазу из 16. у 17. век, Мавро Орбини је, пишући Краљевство Славена, имао на уму некадашње српске државе и наше владаре, што је из садржаја и очито.

Писмо цара Душана Дубровчанима (1349. године), фото: Википедија

Нема код дубровачких писаца све до аустријског доба ни трага од Хрвата, сем у једном случају који посебно волим, јер много казује: ради се о Држићевој подели ликова у Дунду Мароју где међу „епизодистима“ са Јеврејем Садијем стоји и Хрват; али најбоље је његово име – Гулисав, што значи „сав огуљен“ – одрпан, а то су у то доба (половина 16. века) **Хрвати и били – слуге Немаца, Талијана и Мацара, увек у ритаму.** Па и Гулисав је слуга код Тудешка – Немца, шта би друго. Дум Марин се као бивши ђачки ректор Сијенског Универзитета одлично разумео у националности и овај лик није могао тек тако да залута у његову поделу.

Па откуда онда Хрвати у Дубровнику? Одговорићу на ово питање још једним питањем: **откуда они у Јањеву, сат хода од Милутинове Грачанице, или у Боки што на мору одваја српску Дукљу од српске Травуније?**

Није значи било довољно Риму да покатоличи Србе, јер докле год је било српске цркве, постојала је опасност од повратка у православље. Зато је тај процес настављен још жешће, јер су Срби католици морали да постану Хрвати, и то су најзад и постали.

Па ко су онда Хрвати и постоје ли уопште, јер идентичан процес овом на приморју збивао се у кругу кроз целу Границу и Провинцијал широм државе Хабзбурга? Тих такозваних „правих Хрвата“ данас више скоро да нема, осим оних у чакавским и кајкавским „острвцима“, **Званични језик неусташке државе је српски**, Вуков језик (припремљен напором наивног Ђуре Даничића) који с придодатим новим речима а затим и подражавањем немачке синтаксе и акцената хоће да постане и тврди да јесте хрватски! Следећи корак после присвајања нашег језика је вероватно преузимање наше историје, па би у том смислу било идеално да **српски владари Дукље, Босне, Травуније** постану Хрвати, јер се њихови дворови у **Стону, Мљету, Скадру** ионако већ налазе у иностранству.

Лако је Јован Дучић разобличио хрватску глад за традицијом и њихових четиристо владара (!), што банова, што краљева, али залуд; та је политика живља но икад. Своју првобитну етно-психолошку константу, Хрвати су потпуно изменили претапајући Србе. Кроз српске конвертите добили су на првом месту духовитост и физичку пропорционалност, али и негативности које су им ови прозелити морали дати: **малодушност, поквареност, грижу савести** која опет за собом повлачи сијасет проблема, а на све ово треба додати тзв. изворни хрватски карактер који се на првом месту огледа у **језику, туробном, изобличеном спорошћу до имбецилности, и простачком.**

Назив Дома српског друштва Душан Силни у Дубровнику, с краја 18. века исписан ћирилицом

Све ово је уочио, дакако, и највећи хрватски писац који је сва дугачка дела написао на српском (са немачким украсима), изузев Керемпуха који је очито пример језичког ћорсокака; ти цоперњаки, бедаки, трпутеци не могу даље. Поимање лепог поменутог изворног Хрвата огледа се у фолклору где је врхунски домет лицитерско срце праћено попевком: **ена пура два пандура. Укмећени, гледали су Хрвати из Провинцијала у Србе Граничаре са страхом, а за мржњу се побринула католичка црква доливајући уље кад год је требало.**

То је онај елеменат који је довео до дефинитивног уобличавања тзв. „кастративног типа“ народа, како је то генијално поставио Јован Рашковић. **Ти Хрвати су они који се вечито жале, стално су у нечем закинати, кукају и наравно – ударају мучки.** С обзиром на све ово, сматрам да би **најпогодније име за ове данашње тзв. „Хрвате“ било полу-срби,** а ево и зашто: **прво, видели смо да биолошки углавном нису Хрвати, и друго, служе се српским језиком, а нису Срби.**

Синтагмом полу-срби очувала би се уједно и традиција из нашег старог законодавства и литературе уопште, где се **за католике користи израз „полуверци“**, а израз полу-срби је свакако лепши од термина „квазисрби“, који тако остаје слободан да се употреби за одрођене из самог српства.

Радован Дамјановић, историчар
„Српско-српски речник“, Београд 2003.

извор: [Трипод](#)